

87. Popești, oraș Mihăilești, jud. Giurgiu**Punct: Cimitirul satului**

Tip sit: așezare fortificată; așezare deschisă; așezare rurală

Încadrare cronologică: epoca bronzului mijlociu; Hallstatt timpuriu; Hallstatt mijlociu; Latène mijlociu; ev mediu târziu

Cod RAN: 104172.01: **Cod LMI:** GR-I-s-A-14816

Autorizație nr. 30/21.01.2020

Colectiv: Nona Palincaș - responsabilă de șantier; Cătălin Ion Nicolae, membru în colectiv (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”)

Finanțare: Finanțarea cercetărilor preventive ar fi obligația legală a Parohiei „Sf. Treime”, proprietara terenului cimitirului, dar, cum aceasta nu are banii necesari, s-a recurs la soluții conjuncturale, respectiv costurile au fost împărțite între comanditarii cavourilor și mormintelor, responsabilă de șantier și Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”.

Perioada desfășurării cercetării: 21.01 – 31.12.2020

Cimitirul satului se află în partea est-centrală a Sectorului B (Vulpe 2004-2005, fig. 2 stânga) și ocupă o suprafață de 1,4 ha, incluzând și pantele promontoriului. Deoarece din săpăturile preventive din 2019 s-a constatat că: 1). aici se află o foarte importantă depunere arheologică; 2). înmormântările nu pot fi oprite din lipsă de alt cimitir; 3). parohia locală, proprietara terenului, nu are bani pentru săpături preventive; și 4). finanțare pentru săpături sistematice, cele mai potrivite în raport cu importanța sitului, nu s-a obținut, pentru a preveni distrugerea a ce a mai rămas din această parte de sit, s-a continuat abordarea din 2019, aceea de a face săpături preventive pe arile imediat afectate de amenajarea de gropi funerare. Dacă, pe de o parte, această politică are dezavantajul major de a lăsa necercetate arile *in situ* – chiar dacă în general reduce ca suprafață – din jurul gropilor funerare, ea reprezintă, pe de altă parte, singura posibilitate de a obține din arile gropilor funerare informații care altfel ar fi pierdute pentru totdeauna. În plus, s-a asigurat asistență arheologică în cazul mormintelor care au fost amenajate peste morminte pre-existente, pentru a mai recupera artefacte și profile acolo unde ele sunt vizibile în marginea noilor gropi de mormânt. Asistență arheologică s-a făcut pentru o suprafață de cca. 59 mp, reprezentând suprafețele a trei cavouri și 17 morminte, majoritatea în zone deja afectate parțial de înmormântări mai vechi și aflate în diferite părți din cimitir. Trei înmormântări s-au făcut fără asistență arheologică din cauza crizei COVID-19.

Rezultatele cercetării

Stratigrafia continuă să fie considerabil diferită de la o zonă a cimitirului la alta. Datarea se bazează deocamdată pe observațiile făcute asupra materialului nespălat (din lipsă de fonduri).

Bronz mijlociu

Sunt doar câteva cioburi, dintre care se remarcă unul ce imită în tehnica împunsăturilor succesive motivul decorativ „Ω”, altfel specific ceramicii Monteoru (Zaharia, 1991, p. 64, 71, fig. 4/4; 5/5; 6/4 etc.).

Hallstatt timpuriu

Câteva cioburi într-un strat, în partea de nord-est a cimitirului, pot fi atribuite etapei Pre-Basarabi (Palincaș 2004-2005).

Hallstatt mijlociu

În partea centrală (cavou Florin Tudor) și de sud-vest (M. Maria Necula) s-a identificat un strat Basarabi cu gropi și ceramică întregibilă.

Latène mijlociu

Locuirea este bine reprezentată peste tot. Se remarcă, în partea de nord-vest a cimitirului, aria de 2,50 x 1,10 m din cavoul lui Nicolae-Petrică Gheorghe, unde s-au identificat trei refaceri ale unei construcții mari: etapa cea mai recentă consta în resturile nearse ale unor pereți de chirpici; cea precedentă dintr-o construcție de chirpici cu o vatră în formă de trunchi de piramidă, cu suprafață pătrată de aproximativ 1 mp, decorată prin șanțuire simplă ce forma chenare și aprox. opt dreptunghiuri pe margini și două cercuri și un sector major de cerc în mijloc (fig. 1); iar etapa de dinainte, din fragmente masive de chirpic ars, un fragment de vatră decorată și un fragment de olan (fig. 2). Restul construcției a fost distrus de gropi de cavouri cu excepția unei fâșii de cca. 1m lățime, spre sud (necercetat din lipsă de fonduri).

Resturi importante de locuire s-au găsit și în sud-vestul cimitirului: în aria cavoului lui George Cornea s-au identificat trei nivele, cu un fragment de toartă de amforă cu ștampilă epigrafică pe nivelul al doilea de călcare, iar în aria M. Maria Necula, unde depunerea depășea -2,45 m adâncime, s-au identificat inclusiv gropi foarte adânci (fig. 3).

Ev mediu târziu

Aproape în toate arile săpate apar resturi de locuire din această perioadă, în principal sub forma cărămizilor de pavaj, *in situ* sau nu. În partea de sud-vest a cimitirului, în aria cavoului lui Cornel Radu, s-au găsit și resturile unui cuptor și un tipar de piatră pentru turnat un obiect globular, probabil o podoabă de metal.

Arhiva documentară și materialele sunt la Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”.

Obiectivul cercetărilor viitoare este, evident, excavarea tuturor arilor încă *in situ*, înainte de a fi distruse de mormintele noi.

Concluzii

Descoperirea clădirii Latène cu vatra decorată și pereții groși schimbă imaginea anterioară despre structuri Argedavei, conform căreia clădirile mari, publice se aflau toate pe Acropolă (Sector A), iar Sectorul B era „așezarea «civilă»” (Vulpe și Gheorghiuță 1979, 96). Acest tip de informații va fi însă iremediabil distrus dacă nu se vor găsi fonduri pentru cercetări arheologice corespunzătoare.

Abstract

Preventive excavations were carried out in the well-known Geto-Dacian site identified as *Argedava/Argedaon*, in the east-central part of Sector B, occupied by the village cemetery. As no other burial ground could be provided and the parish does not have the funds for preventive excavations in their own right, we provided archaeological assistance

for each grave- or vault-pit, as the only immediate solution to prevent complete loss of archaeological information. Habitation traces dated to the late mediaeval-, Late Iron Age- and prehistoric periods – Middle Bronze Age, Urnfield- (pre-Basarabi ceramics) and middle Hallstatt- (Basarabi culture) – were found. A small plot (2.50 x 1.10m) in the north-western part of the cemetery stands out due to the remains of a large building reconstructed three times in a row. The uppermost stage consisted only in a layer of clay resulted from the unburned walls, the preceding layer yielded a nearly completely preserved square-shaped hearth of approx. 1sqm, decorated with approx. eight rectangles along the margins, two circles and a major circle segment in the middle (fig. 1); in the preceding layer there were massive burnt pieces of wattle-and-daub walls, a piece of a decorated hearth and a fragment of an roofing tile with arc-shaped cross-section (fig. 2). These remains change our image of the structure of *Argedava*, as it shows that large, public buildings were not confined to Sector A, as previously believed. In conclusion, it is argued that proper excavation funding is needed to save from destruction the last remains from this area of this major archaeological site.

Bibliografie:

Palincaș, N., *Zur chronologischen Stellung der kannelierten (Vor-Basarabi-) Keramik von Popești*, în *Dacia* NS 48-49, 2004–2005, p. 55–64.

Vulpe, A., *50 years of excavations at the pre- and protohistoric site at Popești*, în *Dacia* NS 38-39, 2004-2005, p. 19-37.

Vulpe, A. și Gheorghiiță, M., *Șantierul arheologic Popești, com. Mihăilești, jud. Ilfov. Raport preliminar asupra rezultatelor din campania anilor 1976-1977*, în *Cercetări arheologice. Muzeul Național de Istorie a României*, 9, 1979, p. 95-104.

Zaharia, E. *La culture de Monteoru. la IIIe étape Mlc2. Les fouilles de Sărata-Monteoru (dép. de Buzău)*, în *Dacia* NS 35, 1991, p. 61-91.

Caption of figures:

Fig. 1. Popești. Late Iron Age decorated hearth (V1) (foto: Cătălin I. Nicolae).

Fig. 2. Popești. Layer of wall debris of the Late Iron Age building preceding the one with the decorated hearth (foto: Cătălin Voivozeanu).

Fig. 3. Popești. Photograph at the depth of -2.45 m, illustrating how thick the Late Iron Age archaeological deposit is in the south-western part of the cemetery (foto: Nona Palincaș).

Fig. 1. Popești. Vatra decorată (V1) de epocă Latène (foto: Cătălin I. Nicolae).

Fig. 2. Popești. Strat de dărămături din construcția de epocă Latène precedentă celei cu vatră decorată (foto: Cătălin Voivozeanu).

Fig. 3. Popești. Fotografie la adâncimea de -2,45 m, ilustrând grosimea depunerii arheologice de epocă Latène în zona de sud-vest a cimitirului (foto: Nona Palincaș).